

จดหมายเปิดผนึก ทางออกเฉพาะหน้ากรณีความขัดแย้งโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ - เทพา 5 สิงหาคม 2558

จากการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้ผลักดันโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่จังหวัดกระบี่และโรงไฟฟ้าเทพา จังหวัดสงขลา อย่างเข้มข้นในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา นำไปสู่การคัดค้านของประชาชนในพื้นที่โครงการทั้งสอง และเสียงคัดค้านจากประชาชนทั่วไปจำนวนมาก ทั้งนี้ ช่วงปลายเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา รัฐบาลได้ตอบสนองข้อเรียกร้องของผู้คัดค้านโครงการโรงไฟฟ้ากระบี่ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ 3 ฝ่ายขึ้นเพื่อพิจารณาปัญหาในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ แต่ขณะเดียวกัน ก็ยังยืนยันที่จะเปิดประมูลงานก่อสร้างโรงไฟฟ้ากระบี่อย่างแน่นอนในวันที่ 5 สิงหาคม 2558 นี้ ในขณะที่โครงการโรงไฟฟ้าเทพาก็ได้มีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น (ค.3) โดยมีการใช้กำลังทหารปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการ และภาพข่าวที่ปรากฏต่อสาธารณะแสดงให้เห็นว่า ในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นทั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา (เวที ค.1 และ ค.3) มีการใช้วิธีไม่โปร่งใสและขัดกับหลักธรรมาภิบาลอย่างโจ่งแจ้ง เช่นการแจกสิ่งของเพื่อให้ประชาชนที่สนับสนุนเซ็นชื่อเข้าร่วมเวที ในขณะที่ประชาชนฝ่ายคัดค้านกลับถูกขัดขวางไม่ให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

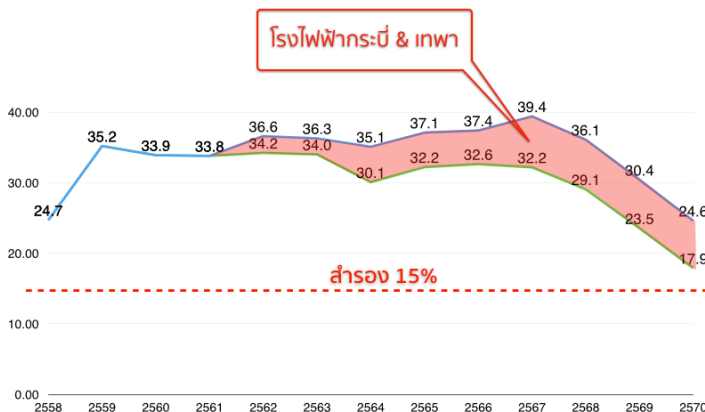
ในความขัดแย้งระหว่างฝ่ายผลักดันและคัดค้านโครงการทั้งสอง มีข้อมูลสองด้านที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ฝ่ายรัฐ และ กฟผ. อ้างว่าโครงการโรงไฟฟ้ากระบี่และเทพามีความจำเป็นต่อความมั่นคงพลังงานไฟฟ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของภาคใต้ ซึ่งพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ชี้แจงต่อประชาชนว่าภาคใต้มีการใช้ไฟฟ้า 3,000 เมกะวัตต์ แต่มีโรงไฟฟ้าอยู่ในภาคใต้เพียง 800 เมกะวัตต์เท่านั้น ขณะเดียวกันฝ่ายประชาชนผู้คัดค้านโครงการโต้แย้งว่า ภาคใต้มีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าอย่างเพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งพลังงานถ่านหิน นอกจากนี้ กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองของทั้งประเทศก็ยังมีอย่างเหลือเฟือ

ภายใต้ข้อโต้แย้งดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่ระบุไว้ในแผน PDP2015 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ผ่านความเห็นชอบไปเมื่อเดือนมิถุนายน 2558 กลับพบว่า

1. กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองของประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2558-2570 จะมีสัดส่วนอยู่ที่ 25-39 % ซึ่งเกินจากระดับมาตรฐาน (15%) ไปสูงมาก ส่วนที่เกินจากมาตรฐานดังกล่าวคิดเป็นกำลังผลิต 2,818-9,455 เมกะวัตต์ ในกรณีที่น่าโครงการโรงไฟฟ้ากระบี่และเทพา (รวม 2,800 เมกะวัตต์) ออกจากแผนฯ กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองในช่วงดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่ในระดับ 18-34 % ตัวเลขจากแผน PDP2015 เหล่านี้ สะท้อนให้เห็นว่า โรงไฟฟ้ากระบี่ 800 เมกะวัตต์ และโรงไฟฟ้าเทพา 2,000 เมกะวัตต์ ที่จะเริ่มต้นใช้งานในปี พ.ศ.2562 และ 2564 ตามลำดับนั้น อาจไม่ใช่โครงการที่จำเป็นต้องก่อสร้างขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว และสามารถเลื่อนโครงการออกไปได้อย่างน้อย 12 ปีโดยไม่กระทบต่อความมั่นคงพลังงานไฟฟ้าแต่อย่างใด

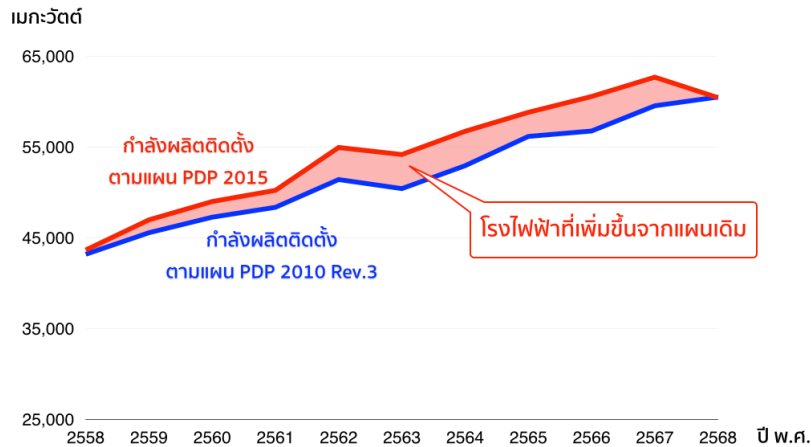
กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองตามแผน PDP 2015 (หน่วย : ร้อยละ)

ปี พ.ศ.	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570
กรณีมี รฟ.กระบี่&เทพา	24.7	35.2	33.9	33.8	36.6	36.3	35.1	37.1	37.4	39.4	36.1	30.4	24.6
กรณีไม่มี รฟ.กระบี่&เทพา	24.7	35.2	33.9	33.8	34.2	34.0	30.1	32.2	32.6	32.2	29.1	23.5	17.9

ที่มา : แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2558-2579, สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, 30 มิถุนายน 2558

2. กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองตามแผน PDP 2015 ที่สูงเกินมาตรฐานไปอย่างมากมายนั้น มีข้อชี้แจงจากกระทรวงพลังงานว่า มีสาเหตุมาจากการปรับลดตัวเลขคาดการณ์การเติบโต GDP เหลือจากเดิม 4.41% ลงเหลือ 3.94% ต่อปี และมีการเพิ่มแผนอนุรักษ์พลังงานเป็น 100% จากแผนเดิมที่ใช้เพียง 20% อย่างไรก็ตาม เมื่อนำแผน PDP 2015 มาเปรียบเทียบกับแผนฉบับเดิมคือ แผน PDP 2010 Rev. 3 กลับพบว่า แผน PDP 2015 มีโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นมากกว่าแผน PDP 2010 Rev.3 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานในการจัดทำแผนฯ ที่คาดการณ์ว่าการใช้ไฟฟ้าในอนาคตจะลดลง และสะท้อนว่าสาเหตุที่แท้จริงของกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองที่สูงเกินความจำเป็นไปมากนั้น ก็คือการเพิ่มโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเข้าไปในแผน PDP 2015 มากเกินไปนั่นเอง

เปรียบเทียบกำลังผลิตติดตั้งแผน PDP 2015 และ แผน PDP 2010 Rev.3

ที่มา: 1. แผนพัฒนาากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2558 – 2579 (PDP2015)

2. แผนพัฒนาากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2555-2573 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 (PDP2010 Rev.3)

การแต่งตั้งคณะกรรมการ 3 ฝ่ายเพื่อเจรจาปัญหาโรงไฟฟ้ากระเปาะร่วมกันนับเป็นสิ่งที่ดี เพราะสะท้อนถึงความห่วงใยของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนที่อดอาหารประท้วง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ 3 ฝ่ายที่ถูกแต่งตั้งขึ้นนี้ ไม่อาจแก้ไขความขัดแย้งกรณีโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินอีกหลายโครงการที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศไทยได้ เพราะกรอบอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นเพียงการพิจารณาปัญหาที่ปลายเหตุ คือมาตรการบรรเทาผลกระทบของโครงการ แต่ไม่ได้พิจารณาต้นตอของปัญหาที่แท้จริง นั่นคือ ภายใต้แผน PDP 2015 โรงไฟฟ้ากระบี่และเทพามีความจำเป็นต้องก่อสร้างจริงหรือไม่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศ เพราะหาก กฟผ. เร่งรีบผลักดันโครงการทั้งสอง โดยเฉพาะการเปิดประมูลโรงไฟฟ้ากระบี่และมีการลงนามสัญญาใดๆ เกิดขึ้น ก็จะทำให้เกิด “ภาระผูกพันทางการเงิน” ที่ประชาชนทั้งประเทศต้องแบกรับในระยะยาวทันที นอกจากนี้ การเร่งรีบเปิดประมูลโดยอ้างว่าไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ยังเป็นข้ออ้างที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และอาจทำให้รัฐต้องแบกรับความเสี่ยงที่จะต้อง “เสียค่าโง่” หากการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขเวลาตามข้อตกลงในสัญญา ซึ่งกรณีเช่นนี้เคยเกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้ง

การผลักดันโครงการด้วยกระบวนการที่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีข้อกังขาถึงความไม่โปร่งใส และไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในวงกว้างเช่นนี้ ยิ่งจะทำให้ความขัดแย้งในสังคมไทยลุกลามบานปลาย อีกทั้งทางเลือกพลังงานของประเทศในขณะนี้ เป็นประเด็นสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชนทุกคน โดยเฉพาะมีผลกระทบไปถึงรุ่นลูกหลาน ที่จะต้องแบกรับภาระทางการเงินหากเลือกลงทุนผิดพลาด และแบกรับภาระทางสิ่งแวดล้อม ทั้งจากมลพิษและภาวะโลกร้อน หากประเทศไทยเลือกที่จะพึ่งพิงพลังงานถ่านหินในอนาคต

ณ จุดเปลี่ยนที่สำคัญของประเทศไทยในขณะนี้ เป็นโอกาสสำคัญที่สังคมไทย จะต้องเปิดกว้างให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล และปรึกษาหารือ เพื่อร่วมกันหาทางเลือกพลังงานที่จะใช้พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริงต่อไป

พวกเรา 42 องค์กร และ 52 บุคคล ที่มีชื่อแนบท้ายจดหมายนี้ จึงขอเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาคณะกรรมาธิการความขัดแย้งโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่-เทพา และการวางแผนพลังงานของประเทศไทย ดังนี้

1. เปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้มีการนำเสนอข้อมูลให้รอบด้าน ซึ่งอาจมีมากกว่าเพียงสองด้านที่กล่าวมา ในเรื่องความมั่นคงพลังงานไฟฟ้า ความเหมาะสมของแผน PDP 2015 ภาระทางการเงินของผู้บริโภคในระยะยาว และความจำเป็นและเหมาะสมของพลังงานถ่านหินในประเทศไทย เป็นต้น
2. ชะลอการเปิดประมูลก่อสร้างโรงไฟฟ้ากระบี่ จนกว่ารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะแล้วเสร็จ
3. ยกเลิกผลการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น (เวที ค.1 ถึง ค.3) โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา และให้มีการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนใหม่ตั้งแต่เริ่มต้น ภายใต้กระบวนการที่โปร่งใสและยึดหลักการมาภิบาล

.....

รายชื่อหน่วยทำจดหมายเปิดผนึก

องค์กร

1. คณะทำงานโลกเย็นที่เป็นธรรม
2. มูลนิธิโลกสีเขียว
3. มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม
4. ชมรมอนุรักษ์นกและธรรมชาติล้านนา
5. โครงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านทรัพยากรแร่
6. กลุ่มนิเวศวัฒนธรรมศึกษา
7. ศูนย์ศึกษาทะเลทรายและพัฒนาร่วมลงชื่อด้วยครับ
8. ศูนย์พิทักษ์และฟื้นฟูสิทธิชุมชนท้องถิ่น
9. มูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน (ประเทศไทย)
10. เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก
11. ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
12. โครงการฟื้นฟูนิเวศในภูมิภาคแม่น้ำโขง (TERRA)
13. ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภูเก็ต
14. กรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
15. มูลนิธิบูรณะนิเวศ
16. ศูนย์สร้างจิตสำนึกนิเวศวิทยา
17. กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA Watch)
18. โครงการศึกษาและปฏิบัติการงานพัฒนา (โพกัส)
19. มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW)
20. มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ
21. สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ
22. มูลนิธิชีววิถี (BIOTHAI)
23. คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.)
24. เครือข่ายชาวบ้านอนุรักษ์แก่งละว้า
25. เครือข่ายลุ่มน้ำชีจังหวัดขอนแก่น
26. ศูนย์นักสิทธิมนุษยชนภาคอีสาน
27. Ma:D Club for Change

28. สภาองค์กรชุมชนตำบลบุงคล้า อ.บุงคล้า จ.บึงกาฬ
29. เครือข่ายสภาองค์กรชุมชนจ.หนองคาย
30. เครือข่ายสภาองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน (คสข.)
31. กลุ่มฮักเชียงคาน
32. สภาองค์กรชุมชน อ.บุงคล้า จ.บึงกาฬ
33. สภาองค์กรชุมชน จ.บึงกาฬ
34. เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง-ล้านนา
35. เครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง
36. สมาคมสถาบันชุมชนลุ่มน้ำโขง
37. กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี
38. Climate Watch Thailand
39. เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกจะเชิงเทรา
40. กลุ่มเสรีนนทรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
41. กลุ่มทำเป็นทำเกษตร
42. ศูนย์ข้อมูลชุมชน

บุคคล

1. สันติ โชคชัยชำนาญกิจ, กลุ่มจับตาพลังงาน
2. ฝ่ายคำ หาญณรงค์, คณะทำงานโลกเย็นที่เป็นธรรม
3. วิฑูรย์ เพิ่มพงศาเจริญ, เลขาธิการ มูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ
4. สุรัชชัย หวันแก้ว, ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. สันติภาพ ศิริวัฒน์ไพบูรณ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
6. เดชรัต สุขกำเนิด, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. สฤณี อาชวานันทกุล, นักเขียน นักวิชาการอิสระ
8. กิตติกาญจน์ หาญกุล, สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
9. อ.ดร.อุษาวดี สุตะภักดิ์, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ
10. ปรินทร์ ไชยปัญญา, คณะคณิตศาสตร์ มจร.
11. อาภา หวังเกียรติ, มหาวิทยาลัยรังสิต
12. ศิริพร ฉายเพชร, มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม
13. สุमितรัชย์ หัตถสาร, ศูนย์พิทักษ์และฟื้นฟูสิทธิชุมชนท้องถิ่น
14. วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ, มูลนิธิชีววิถี
15. กิ่งกร นรินทรกุล ณ อยุธยา
16. พรพนา ก้วยเจริญ, กลุ่มจับตาปัญหาที่ดิน (Land Watch Working Group)
17. ประยงค์ ดอกลำไย
18. กรรณิการ์ กิจติเวชกุล
19. ศุภกิจ นันทะวารการ, มูลนิธินโยบายสุขภาวะ

20. ศยามล ไกยูรวงศ์
21. อัมรินทร์ สายจันทร์, มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
22. มณฑนา ดวงประภา, มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
23. อชิชญา อืดวงษ์, นักกฎหมายสิ่งแวดล้อม
24. นิชล ผลจันทร์
25. สุภารักษ์ ตระแก้วจิตร
26. กนกอร สาซอน
27. ไพศาล ดาราณี
28. นิพันธ์ ตระแก้วจิตร
29. เยาวรัตน์ หนูผาบ
30. ไพรินทร์ เสาะสาย
31. ชรรร การมั่งมี
32. สุวิทย์ กุหลาบวงษ์
33. สงกรานต์ ป็องบุญจันทร์
34. สุรินทร์ ปัทมาสศนุพงศ์
35. นภวรรณ งามขำ, เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก
36. อารีรัตน์ กิตติศิริ
37. โยธิน มาลัย
38. เกียรติศักดิ์ ยิ่งยืน
39. รุ่งนภา สุนงกช
40. ชนิตา ประกอบกุล
41. ลิตาพรรณ จันทร์พิมานสุข
42. จักรพงศ์ ธนวรพงศ์
43. รัญญา จันทานบุตร
44. ปรีห์กมล จันทรนิจกร, Ma:D Club for Change
45. ส.รัตนมณี พลกล้า, ทนายความ
46. สมสกุล ศรีเมธีกุล, ทนายความ
47. วีรวัฒน์ อปโอ, ทนายความ
48. เฉลิมศรี ประเสริฐศรี, นักกฎหมาย
49. สุนทร ลิมหลัก, นักกฎหมาย
50. กานต์ ตามมี, นักกฎหมาย
51. ทศพร ประเสริฐศรี
52. สุนี ไชยรส